

AMLC

Nieuwsbrief maart 2022

Centrum voor witwasbestrijding

Beste collega,

Hierbij een nieuwe AMLC-nieuwsbrief met de ontwikkelingen op het gebied van witwasbestrijding.

In deze nieuwsbrief delen we linkjes naar diverse nieuwe AMLC-producten, waaronder een overzicht met witwasrisico's van offshore vennootschappen in relatie tot (vastgoed in) Nederland. Onder het kopje kennisproducten vindt u meer nieuwe producten.

Verder een terugkoppeling met betrekking tot gemelde (en verdacht verklaarde) transacties met vastgoed als object van de transactie, en een artikel dat is gebaseerd op leerzame ervaringen van crypto exchange LiteBit. Mocht u net zoals LiteBit ervaringen hebben opgedaan of tegen constructies zijn aangelopen die u wilt delen, graag! Mail dan naar AML.Centre.Postbus@belastingdienst.nl.

Zoals u van ons gewend bent sluiten we af met jurisprudentie, met dit keer uitspraken over een verhuurmakelaar die contante huur ontving, het verstrekken van gegevens over donaties door een klant aan een bank en het beëindigen van een bankrelatie met een trustkantoor.

Heeft u collega's die ook graag de nieuwsbrief willen ontvangen? Zij kunnen zich via dit mailadres aanmelden. De Engelstalige versie van deze nieuwsbrief is [hier](#) te vinden. En tot slot, als u up to date wil blijven: volg ons op [LinkedIn!](#)

Veel leesplezier,

Het AMLC

Kennisproducten

Risico-indicatoren offshore vennootschappen

Het AMLC-project offshore vennootschappen is gericht op het in kaart brengen van witwasrisico's van offshore vennootschappen in relatie tot Nederland. Offshore vennootschappen worden genoemd als een grote witwasdreiging voor Nederland. Gezien alle publicaties rond het investeren van crimineel geld in *vastgoed* ligt in eerste instantie hier de prioriteit. De afgelopen periode is in het project onderzoek gedaan naar offshore vennootschappen die in Nederland vastgoed hebben aangekocht. Dit heeft tot concrete signalen geleid, maar ook tot een overzicht van kenmerken van die signalen die zijn beschreven als risico-indicatoren. Het document is [hier](#) te vinden.

Met offshore vennootschap wordt hier bedoeld een buitenlandse rechtspersoon opgericht en geregistreerd in een risicoland. Het gebruik van deze offshore vennootschappen is niet verboden en kan een legitieme bedrijfseconomische of juridische reden hebben. Het hier te lande aanhouden van vastgoed (als eigenaar of hypotheeknemer) door offshore vennootschappen biedt daarentegen ook allerlei kansen voor criminelen en fraudeurs om vermogen uit criminele bron te investeren en van deze investering te genieten of rendement mee te behalen.

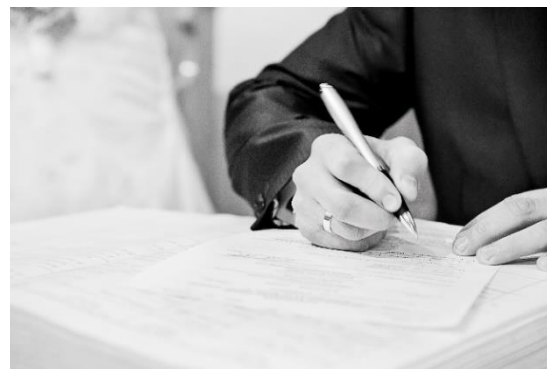
Webinar vastgoed

In dit [webinar](#) behandelen AMLC-collega's Menno Ezinga en Sophie de Ridder de basis van witwassen met vastgoed. Eerst wordt de basis van witwassen geschetst. Onder andere het fasenmodel en de rol van indicatoren wordt besproken. Vervolgens worden specifieke witwasindicatoren voor vastgoed toegelicht en toegepast in twee casussen.

Overzicht valsheid in geschrifte als gronddelict

Kan valsheid in geschrifte een gronddelict voor witwassen zijn? Ja, maar oplettendheid is geboden. Om vast te kunnen stellen dat een voorwerp afkomstig is uit misdrijf, moet daaraan voorafgaand een misdrijf zijn begaan (het 'gronddelict') waar het voorwerp een gevolg van is. En met betrekking tot dat voorwerp moet de witwashandeling zijn gepleegd. Tussen het gronddelict en het voorwerp dient met andere woorden een causale en temporale relatie te zijn. Die relatie is niet aanwezig als de valsheid in geschrift een middel is om de wederrechtelijke herkomst van het voorwerp te verdoezelen. In zo'n geval kan witwassen misschien nog wel bewezen worden (bijv. via het zgn. stappenplan) maar is de valsheid niet het gronddelict. In [dit](#) overzicht op onze website staan een aantal recente rechterlijke uitspraken over deze materie.

NFT's

Onze collega's van het FIOD Financial Advanced Cyber Team maakten een heel mooi kennisproduct over Non-Fungible Tokens. Oftewel NFT's: cryptografisch ondertekende eigendomsbewijzen die worden opgeslagen op een blockchain. Wat zijn NFT's, hoe werken ze, en hoe kunnen ze gebruikt worden voor witwassen?

Neem [hier](#) een duik in de NFT wereld.

Risico-indicatoren virtuele valuta

Virtuele valuta worden geregeld in verband gebracht met witwassen. Maar welk gedrag biedt aanwijzingen voor witwassen met virtuele valuta? Het in 2017 opgerichte Europol Financial Intelligence Public Private Partnership (EFIPPP) is een internationaal samenwerkingsverband voor het delen van informatie op het gebied van de bestrijding van onder meer witwassen. In deze overlegvorm wisselen vertegenwoordigers van Financiële Instellingen, Financial Intelligence Units en onderzoeksinstanties onderling informatie uit betreffende waargenomen witwasfenomenen. Onlangs deelde de EFIPPP een document met red flags rond het gebruik van virtuele valuta. Deze lijst van indicatoren hebben we met enkele kleine aanpassingen via onze website beschikbaar gesteld. Voornamelijk voor poortwachters; ze zijn mogelijk bruikbaar voor toepassing in systemen en procedures om daarmee effectief financiële criminaliteit te detecteren. Maar uiteraard ook toegankelijk voor geïnteresseerde collega's vanuit opsporing/vervolgning. Het overzicht is [hier](#) te vinden.

Belangrijkste leerpunten feitenrelaas boete NatWest

Eind 2021 werd door de Financial Conduct Authority (toezichthouder VK) bekend gemaakt dat de National Westminster Bank PLC (NatWest) een boete heeft gekregen van omgerekend zo'n 317 miljoen euro voor het niet naleven van anti-witwasregelgeving. Er is ook een feitenrelaas gepubliceerd. AMLC-collega Erik Reissenweber heeft de belangrijkste leerpunten op een rij gezet ([hier](#) te vinden) onder het motto: 'leer van de fouten van anderen, je leeft niet lang genoeg om ze allemaal zelf te maken'.

Modus operandi alert: de crypto geldezels

Door: Lisa Tevel (LiteBit) en Erik Reissenweber (AMLC)

In dit artikel wordt een casus beschreven waarin een oplichter onder meer een geldezels inzet om de herkomst van uit oplichting verkregen vermogen te verhullen en buiten beeld te blijven van de autoriteiten. Wij lichten in dit artikel toe hoe een crypto geldezels kan worden ingezet en welke weg de criminele gelden binnen het financiële systeem afleggen. Aangezien geldezels vaak en nog steeds een belangrijke rol spelen voor oplichters, reiken wij in dit artikel handvatten aan om soortgelijke situaties te herkennen, zodat deze praktijken in een eerder stadium een halt kunnen worden toegevoerd.

Geblokkeerde crypto transacties brengen fraude aan het licht

In het voorjaar van 2021 werden enkele ongebruikelijke transacties door LiteBit geblokkeerd. De transacties pasten niet bij het klantprofiel dat eerder door LiteBit was opgesteld. Gevolg was dat een medewerker van de afdeling klantenservice een opmerkelijk telefoontje kreeg. Een onbekende vroeg

waarom zijn bitcoin transactie werd tegengehouden, terwijl hij een medewerker van LiteBit was. Wat was hier aan de hand?

De crypto geldezel ontving online training

Een oplichter plaatste advertenties op social media: "Verdien je geld snel en vanuit huis!". Dat klinkt natuurlijk zeer aantrekkelijk. Een potentiële geldezel (22) reageerde via Instagram en werd doorgeleid naar een betrouwbaar ogende website van een bedrijf alwaar hij een sollicitatieformulier invulde met zijn gegevens. Hij kreeg al snel via een virtuele meeting uitleg van zijn Engels sprekende manager over wat van hem werd verwacht en na het tekenen van de professioneel uitziende arbeidsovereenkomst kon de geldezel van start.

De geldezel kreeg de opdracht om betaalsystemen te testen, zogenaamd in dienst van onder andere LiteBit, terwijl LiteBit hiervan niet op de hoogte was. Hij zou daarvoor bankbetalingen van zogenaamde collega's op zijn bankrekening gestort krijgen. De ontvangen bedragen moest hij omzetten in crypto op zelf aangemaakte accounts bij diverse crypto-bedrijven. Zodra die bitcoins in zijn bitcoin wallets stonden werd hem opgedragen die bitcoins over te maken naar een aan hem opgegeven extern bitcoin adres. Hij mocht van de over te maken bedragen een overeengekomen fee op zijn bankrekening achterhouden en zo verdiende hij dus snel zelf geld.

Bij bitcoin transacties bestaat geen naam-nummer controle zoals banken dat kennen, voor de geldezel was dus niet te zien wie de eigenaar was van het externe bitcoin adres waarnaar hij bitcoins stuurde. Tijdens de training leerde de geldezel ook hoe hij kon reageren op eventuele lastige vragen van zijn bank. Zo lagen bijvoorbeeld neppe marktplaatsadvertenties klaar om de herkomst van het vermogen te verklaren. Dit kan worden aangemerkt als legitimering, één van de fasen van witwassen.

Inkomende betalingen afkomstig uit oplichting

De oplichter plaatste tegelijkertijd tegen aantrekkelijke prijzen dure tv's op een webshop. Geïnteresseerde kopers plaatsten bestellingen en betaalden vooruit, door middel van een normale en niet storneerbare bankoverschrijving naar een rekeningnummer in de mail met bestelbevestiging. Maar van daadwerkelijke levering van tv's was natuurlijk geen sprake. In plaats daarvan kwam het geld dus binnen op de rekening van de geldezel die het volgens eerder vermelde instructies omzette in bitcoin.

Verhulling van crimineel verkregen geld - modus operandi

De geldezel heeft hiermee vermoedelijk meegewerkt aan witwassen van crimineel verkregen geld. Een serieus misdrijf waarop gevangenisstraffen staan. Zeker als de geldezel wist dat het crimineel verkregen geld betrof, onder andere de instructies over hoe om te gaan met lastige vragen van de bank kunnen daarop wijzen.

Via betaalde crypto analysetools, zoals Elliptic of Chainalysis, is inzichtelijk waar de crypto vandaan komt en wat de uiteindelijke bestemming van de crypto is, bijvoorbeeld een darknet market walletadres. Zeker niet alle Wwft-plichtige bedrijven maken gebruik van dit soort analysetools. Ook via www.blockchain.com (Kies voor 'Explorer' op deze website en vul hash of walletadres in) en op basis van een crypto handelsgeschiedenis van de klant kan men inzicht krijgen in de verrichte BTC-transacties. De

openbaarheid maakt het ook voor bijvoorbeeld bankmedewerkers mogelijk om de verklaring van de klant te toetsen.

Een website die ook als hulpmiddel kan dienen is: <https://scam-alert.io/>. De website geeft inzicht in welke wallet adressen gebruikt worden voor frauduleuze of illegale activiteiten. Let er wel op dat een wallet adres snel en makkelijk kan worden aangemaakt en dat als een wallet adres niet vermeld staat het niet betekent dat deze niet frauduleus is.

De oplichter kan er ook voor kiezen om de crypto's te sturen naar een (buitenlandse) exchange, de munt om te zetten in een andere type crypto (ook wel chainhopping genoemd) en dan weer door te sturen. Eveneens met als doel om de volger op een dwaalspoor te zetten en de criminele herkomst van de gelden te verhullen. Voor de fraudeur kleeft er een risico aan het chainhoppen van crypto. Bij elke exchange, ook als deze het niet zo nauw neemt met de KYC-vereisten, worden er digitale sporen achtergelaten, zoals inloggegevens.

Modus operandi van deze crypto geldezels casus

Zoals in zoveel van dit soort gevallen zijn er vele instellingen betrokken bij de oplichtingspraktijk en heeft geen enkele betrokken partij de volledige geldstroom inzichtelijk. Het volgende gedrag kan uit deze casus worden gehaald en helpen witwassen te detecteren:

- Voor banken: afwijkingen van verwachte transactiepatronen
  - Onverwacht grote bedragen komen binnen vanaf verschillende rekeningen op een rekening waarop normaal gesproken alleen studiefinanciering of maandelijkse betalingen voor bijbaantjes binnenkomen;
  - Ongeveer vergelijkbare bedragen worden doorgestort naar onbekende rekeningen en in dit geval cryptoplatformen, met inhouding van, naar verhouding, gelijke bedragen dan is dat een extra aanwijzing dat de rekeninghouder kan zijn gerekruteerd als geldezel.
- Voor cryptoplatformen: afwijkingen van verwachte transactiepatronen
  - In deze casus zag LiteBit een plotselinge en ongebruikelijke toename van volumes en aantallen in transacties;
  - Bitcoins die direct na aankoop worden overgeboekt naar externe adressen kunnen aanleiding zijn voor nader onderzoek;
  - Overboekingen naar bitcoin adressen die in verband kunnen worden gebracht met mixer diensten, darknet of criminele activiteiten verdienen ook aandacht.
- Voor betaalinstanties: afwijkingen bij online webshops
  - Popt er ineens een webshop op met aanbiedingen die bijna te mooi zijn, dan kunnen die aanbiedingen dat zomaar zijn. Soms kan de betaalinstantie de uitbetaling aan het nieuwe bedrijfje tijdelijk uitstellen, zodat eventuele klachten over levering kunnen worden opgelost zonder dat de eigenaar al met de buit is vertrokken.

Modus operandi delen in de strijd tegen witwassen

Bij onverklaarbare ongebruikelijke transacties is het uiteraard van belang de betrokken klant vragen te stellen over doel en aard van de crypto transacties en eventueel wie de eigenaar is van de externe wallets waarnaar crypto wordt overgemaakt. Het lijkt aannemelijk dat een bank die op het spoor komt van dergelijke transacties snel kan constateren dat er sprake is van geldezel activiteiten, zeker als bij de klant navraag wordt gedaan, ondanks de vernuftige training die de geldezel ontving.

Dit artikel kwam tot stand door publiek private samenwerking. Lisa Tevel, werkzaam bij LiteBit, benaderde het AMLC en was bereid deze casuïstiek te delen, in de hoop en verwachting dat andere marktpartijen er hun voordeel mee zullen doen bij de bestrijding van financieel economische criminaliteit. Onze oproep is dan ook om de modus operandi niet alleen te delen en verspreiden op AML/CDD-afdelingen van banken, maar ook bij bijvoorbeeld klantenservices van Wwft-plichtige partijen. Wij zijn van mening dat het mogelijk is om signalen en red flags in een vroeg stadium op te pikken. Wij hopen dat we hieraan hebben kunnen bijdragen middels de publicatie van deze casus.

Terugkoppeling verdachte transacties

Vastgoed als object van de transactie

Door: Joris Rozemeijer (AMLC) in samenwerking met FIU-Nederland

In het vierde kwartaal van 2021 valt op dat het aantal verdachte transacties (VT's) met vastgoed als object is toegenomen met 174% ten opzichte van het derde kwartaal¹. Deze interessante ontwikkeling is de aanleiding om in dit artikel deze VT's nader te beschouwen.

De genoemde stijging van 174% is een mooie ontwikkeling, in absolute cijfers ziet dit op 52 stuks vastgoed, 46 transacties en 34 melders. Dit is lang nog niet alles wat er gemeld wordt over vastgoed, maar deze meldingen hebben geen geldstroom als object maar vastgoed. Uit een zoekslag op de meldtekst in alle VT's van Q4, dus ook de VT's die zien op een geldstroom, blijkt dat 1,3% van alle VT's gaan over vastgoed.² Voor dit artikel staan de VT's met vastgoed als object centraal.

Naast auto's en juwelen is vastgoed een van de klassieke eindbestemmingen van witwassen. Tweede huizen of vastgoedportefeuilles zijn een prima spaarpot, kunnen ook nog eens met huuropbrengsten tot vervolgpofijit leiden en een huisje 'buiten' is leuk voor de vakanties. Tel daarbij op dat in vastgoed ook veel legaal geld rondgaat en dat de waardering nogal kan variëren en de witwasrisico's worden al zichtbaar. Dat er flinke bedragen in vastgoed omgaan blijkt al uit de genoemde 46 VT's, waarvan er 9 VT's gaan over een bedrag boven de één miljoen Euro. Zowel internationaal als nationaal is vastgoed en witwassen een onderwerp dat regelmatig aandacht krijgt. Internationaal zijn er bijvoorbeeld

¹ AMLC Kwartaalrapportage Verdachte Transacties 2021 Q4

² Totaal aantal VT's in Q4 2021 is 23.655, 1,3% is 316 VT's

typologierapporten van de FATF en diverse andere studies van bijvoorbeeld de OECD, de EGMONT-groep en het Europees Parlement.³

Nationaal is er ook allerlei aandacht voor vastgoed en het meldsysteem. Zo is er een rapport over de meldingsbereidheid onder makelaars⁴ en een rapport over de samenwerking tussen notarissen, makelaars/taxateurs en overheidsinstellingen om witwassen en fraude bij vastgoedtransacties te voorkomen.⁵ Vermeldingswaardig is ook de brief aan de Tweede Kamer van de Minister van Justitie en Veiligheid.⁶ In het kader van de voortgang op de aanpak van de ondermijnende criminaliteit worden in die brief toezeggingen gedaan die nadere waarborgen bieden voor de veiligheid van de melder van een ongebruikelijke transactie. Als een ongebruikelijke transactie van een kleine onderneming een VT wordt en daarna gebruikt wordt als bewijs in een strafdossier zullen opsporingsdiensten contact opnemen met die melder om na te gaan of er dreigingsrisico's zijn. Ontwikkelingen die het meldsysteem te goede komen zijn ook bij de FIU te zien, zo is bijvoorbeeld voor de notarissen een vereenvoudigd meldformulier ontwikkeld.⁷

De 34 melders van VT's met vastgoed als object zijn voor het merendeel van notarissen, gevolgd door makelaars en incidenteel is er gemeld door accountants, advocaten, banken en belastingadviseurs. De kwaliteit van de meldingen van notarissen wordt over het algemeen geroemd door beoordelaars van VT's in de strafrechterketen. Onder andere vanwege de goede informatiepositie van de notaris wordt er vaak van A tot Z een doorwrocht beeld geschetst van wat er aan de hand is. Mooi om te zien is dat in dit klein groepje van 46 VT's al clusters zijn waar te nemen. Zo is bijvoorbeeld te zien dat in 4 van deze 46 VT's dezelfde onderneming in een dubieuze rol voorkomt.

De informatiepositie van makelaars is minder financieel van aard. Niettemin kan de makelaar door het vele (fysieke) klantcontact indicatoren herkennen die een ander, zoals de notaris, niet ziet. Meldteksten van notarissen zijn ook vaak meer financieel van aard en gaan bijvoorbeeld over het 'source of fund' onderzoek of een ABC-transactie. Terwijl in de meldtekst van een makelaar vaker te lezen is over meldingen naar aanleiding van 'bad press' of strafrechtelijk beslag. Interessant om te zien is dat er ook gemeld wordt wanneer blijkt dat een zakelijke koper een vastgoedtransactie aangaat terwijl de privéwoning van die koper onder strafrechtelijk beslag ligt. Er is een aannemelijke kans dat dergelijke meldingen relevant zijn voor een lopende ontnemingsprocedure.

Uit een eerder analyse van het AMLC bleek dat makelaars veelal melden, omdat er betalingen plaatsvinden in cash, afkomstig zijn van buitenlandse rekeningen of omdat klanten een pand willen kopen zonder hypotheek. Maar nu de vervolgstap. De ongebruikelijke transactie is door de FIU-Nederland beoordeeld als verdachte transactie, maar een verdachte transactie is nog geen strafrechtelijke verdenking.⁸ Voor een verdenking zijn feiten of omstandigheden nodig waaruit een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit voortvloeit. Pas als er sprake is van een verdenking ontstaan er ruimere bevoegdheden voor de justitiële keten om informatie op te vragen. Bijvoorbeeld de veel gebruikte vordering 126nd Sv⁹ waarmee bijvoorbeeld bankafschriften, compliance dossiers of andere financiële

³ Bijvoorbeeld: FATF/EGMONT Group, *Concealment of Beneficial Ownership*, 2018; en; Europees Parlement, *Understanding money laundering through real estate transactions*, 2019; en; OECD, *Real estate sector: Tax fraud and money laundering vulnerabilities*, 2007.

⁴ Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid, *Meldingsbereidheid makelaars*, 2020.

⁵ Aanjaagteam Ondermijning, *Samen, Samenwerking van notarissen, makelaars/taxateurs en overheidsinstellingen om witwassen en fraude bij onroerend goed transacties te voorkomen*, A.B. Hoogenboom, 2021

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 29 911, nr. 292

⁷ <https://www.fiu-nederland.nl/nl/per-27-oktober-nieuw-meldformulier-voor-notarissen>

⁸ Artikel 27 Wetboek van Strafvordering

⁹ Artikel 126nd Wetboek van Strafvordering. Opsporing vraagt middels een aanvraag proces verbaal een vordering gegevens conform 126 nd die de officier van justitie afgeeft.

stukken worden gevorderd bij financiële instellingen. Voordat er een strafrechtelijke verdenking is kan er gekeken worden naar andere VT's, openbare bronnen en eigen bronnen van de opsporingsinstantie, maar is heel veel informatie niet beschikbaar omdat er nog geen verdenking is met bijbehorende bevoegdheden.

De meldteksten in VT's geven omstandigheden weer. Om tot een verdenking te komen zullen deze omstandigheden aangevuld moeten worden door opsporingsdiensten met feitelijkheden. Tevens moet dit geheel gekoppeld worden aan een strafbaar feit. Stel nu dat er een VT is omdat een koper wisselend over de 'source of funds' verklaart aan een dienstverlener. In dat geval is het heel waardevol om e-mails of formulieren van deze koper waar dit uit blijkt bij de melding aan de FIU te voegen. Dat maakt een melding feitelijker en dat maakt het voor opsporing mogelijk om tot een verdenking van bijvoorbeeld valsheid in geschrifte te komen. De mogelijkheid om tot een dergelijke verdenking te komen is anders beperkt omdat zonder verdenking dergelijke stukken niet gevorderd kunnen worden.¹⁰

Op de website van de FIU¹¹ is uiteenlopende casuïstiek opgenomen met voorbeelden van zaken waarin VT's ten aanzien van vastgoed tot een strafzaak leiden. De ervaring leert dat zaken eerder strafrechtelijk opgepakt kunnen worden als er meerdere VT's zijn ten aanzien van één object en/of subject. Juist daarom is het waardevol als zowel een notaris, makelaar als accountant een melding doen. Om dergelijke verbanden te zien en te analyseren heeft de afdeling Data & Analyse van het AMLC de AMLC-browser ontwikkeld. Vaak worden VT's op vastgoed gebruikt als informatie verrijking in reeds lopende onderzoeken op een subject. Tevens wordt in de opsporing veel waarde gehecht aan meldteksten met daarin informatie over de 'source of funds' en in het geval van rechtspersonen het UBO-schap. In de kern gaan veel opsporingsonderzoeken namelijk over het in beeld krijgen van geldstromen en wie daaraan verbonden kunnen worden.

Vastgoed en witwasbestrijding zullen voorlopig nog wel op de agenda's van criminaliteitsbestrijders staan. Al is het maar om de overspannen vastgoedmarkt van dit moment te beschermen tegen de prijsopdrijvende werking van crimineel geld in het vastgoed. VT's over vastgoed zijn belangrijke informatiebronnen en geven de opsporing handvatten om hiermee aan de slag te gaan. Het toevoegen van financiële stukken aan een ongebruikelijke transactie door een melder is zeer waardevol. Zeker als die stukken een potentieel strafbaar feit verfeitelijken.

Jurisprudentie

Rechtbank Amsterdam, 25 november 2021, Makelaar/verhuurder van onroerend goed:

[ECLI:NL:RBAMS:2021:6768](https://www.eclinet.nl/verzoeken/2021/6768)

In deze zaak werd in een woning een geldtelmachine, een vuurwapen en een contant geldbedrag gevonden van ruim € 350.000,-. De bewoner van de woning is veroordeeld voor het witwassen van het geld. Verdachte in deze zaak is makelaar en de verhuurder van de woning. Hij ontving de huur van deze woning elke maand contant (€ 2.000,-) en stortte dit vervolgens op zijn bankrekening. De vraag die voorligt is of het geld dat aan verdachte is betaald afkomstig is van enig misdrijf en of de verdachte dit wist of had moeten weten. De rechtbank oordeelt dat er sprake is van een witwasvermoeden. De

¹⁰ De FIU kan conform artikel 17 Wwft een melder bevragen in de fase van een ongebruikelijke transactie, deze bevoegdheid kan niet meer ingezet worden als er sprake is van een verdachte transactie.

¹¹ <https://www.fiu-nederland.nl/nl/wetgeving/casuistiek>

vervolgvrage is of verdachte een concrete verifieerbare verklaring heeft afgelegd, waarmee het witwasvermoeden kan worden weerlegt. Verdachte heeft verklaard dat de huurders een groothandel in textiel hadden, maar hij heeft geen documenten gezien over het bedrijf of het inkomen van de huurders. Deze verklaring is volgens de rechtbank niet concreet en verifieerbaar. Omdat aanwijzingen voor legale inkomsten van de huurder ontbreken, oordeelt de rechtbank dat het geld dat huurders aan verdachte betaalden van misdrijf afkomstig moet zijn geweest en dat verdachte dit had moeten vermoeden. Verdachte is verschillende malen gewaarschuwd voor het aannemen van contante betalingen en het witwasrisico dat hieraan kleefde. Daarnaast is hij erop gewezen dat hij onderzoek moet doen naar het inkomen van de huurders en had hij administratie moet bijhouden van de contante betalingen. Dit heeft de verdachte ondanks de waarschuwingen niet gedaan. Omdat verdachte had moeten vermoeden dat het geld afkomstig was uit een misdrijf wordt hij veroordeeld wegens schuldwitwassen.

Deze uitspraak laat zien dat verhuurders/makelaars van onroerend goed die de huur cash ontvangen, zonder dat duidelijk is dat het geld uit een legale bron komt, een veroordeling riskeren wegens (schuld)witwassen. Deze uitspraak is in lijn met een eerdere uitspraak van het [Gerechtshof Amsterdam](#) over de verantwoordelijkheid van een verhuurder met betrekking tot contante huurpenningen. Klik [hier](#) om meer te lezen hierover op de website van het AMLC.

Gerechtshof Den Haag, 1 februari 2022, Bitcoinhandelaar in hoger beroep:

[ECLI:NL:GHDHA:2022:104](#)

Het hof stelt dat in de tenlastegelegde periode 2013-2015 sprake was van een relatieve onbekendheid met het fenomeen cryptovaluta en dat terughoudendheid op zijn plaats lijkt bij het toepassen van in 2017 geformuleerde typologieën op het handelen in die eerdere jaren. Om die reden wijkt het hof uit naar een ander kader voor beantwoording van de vraag of verdachte twijfel had moeten hebben over de herkomst van de bitcoins die hij kocht. Echter ook in de periode 2013-2015 werden Bitcoins al veelvuldig in verband gebracht met criminaliteit en was er in de media bijvoorbeeld veel aandacht voor de handel in verdovende middelen in ruil voor Bitcoins via Silkroad. Die onbekendheid moet dus wat ons betreft worden gerelativeerd. Bovendien kunnen de typologieën ook worden gebruikt voor de objectieve vaststelling dat het niet anders kan zijn dan dat de Bitcoins uit misdrijf afkomstig waren, waarbij niet relevant is of verdachte dat ook wist of moest vermoeden in die periode.

Gerechtshof Amsterdam, 28 december 2021: Kort geding: is de AVG een beletsel om informatie te verstrekken over contante donaties aan de bank?

[ECLI:NL:GHAMS:2021:4148](#)

ABN AMRO heeft een bancaire relatie opgezegd met een stichting die onder meer een moskee in stand houdt en inkomsten genereert in de vorm van (contante) donaties. Op vragen van de bank heeft de stichting geantwoord dat de donaties afkomstig kunnen zijn uit verschillende bronnen, waaronder de leden van haar gemeenschap die maandelijks doneerden, andere moskeeën en inzamelacties door derden en dat grotere contante donaties de totale opbrengst kunnen zijn van een benefietactiviteit. De stichting heeft geweigerd nadere gegevens te verstrekken over de donaties met een beroep op de AVG. Het hof neemt in dit kort geding als uitgangspunt dat persoonsgegevens in overeenstemming met de AVG moeten worden verwerkt en dat de

AVG een bijzonder regime kent voor verwerking van persoonsgegevens waaruit religieuze overtuigingen blijken. Maar de AVG staat er niet aan in de weg dat de stichting aanduidt of het een donatie van een persoon of instantie is en of het de opbrengst betreft van een benefietactiviteit met vermelding van de datum. Ook staat de AVG niet in de weg aan het verschaffen van informatie over instanties van wie de stichting contante donaties heeft ontvangen. De AVG heeft alleen betrekking op de verwerking van persoonsgegevens van natuurlijke personen en niet op rechtspersonen. Daarnaast had ABN AMRO volgens het hof niet voldoende inzicht in de totale omvang van het vermogen van de stichting en de herkomst daarvan. Volgens het hof mocht ABN AMRO de bankrelatie beëindigen met de stichting, omdat de stichting onvoldoende medewerking heeft verleend aan het cliëntenonderzoek, waardoor de bank niet aan haar Wwft-verplichtingen kon voldoen.

Partijen moeten zich houden aan de AVG bij het verwerken van persoonsgegevens. Dit geldt in het bijzonder voor persoonsgegevens waaruit religieuze overtuigingen blijken. Maar de AVG staat niet in de weg aan het verschaffen van informatie aan een bank over rechtspersonen en instanties van wie de klant contant geld heeft ontvangen. De AVG heeft immers alleen betrekking op natuurlijke personen. Dit ligt anders wanneer de gegevens over een rechtspersoon herleidbaar zijn naar een natuurlijk persoon, zoals bijv. ingeval van een eenmanszaak.

Rechtbank Amsterdam, 5 januari 2022, Bankrelatie trustkantoor:

[ECLI:NL:RBAMS:2022:42](https://ecli.nl:RBAMS:2022:42)

ING heeft in 2019 besloten de bankrelatie met een klein trustkantoor te willen beëindigen, omdat de bank niet langer bereid is om de hogere risico's te aanvaarden die verbonden zijn aan de trustsector. De bank verwijst daarvoor naar onderzoek van DNB waaruit blijkt dat sommige trustkantoren de regels onvoldoende naleven. Meer specifiek stelt de bank dat het hier gaat om een klein trustkantoor met onvoldoende kennis en kunde in huis voor complexe internationale structuren die achter doelvennootschappen zitten, zonder gedegen compliance officier en raad van commissarissen of ander toezichthoudend orgaan. Het trustkantoor betwist dit en zegt dat zij al haar cliënten kent doordat zij een relatief kleine organisatie is met korte lijnen. Het kantoor onderzoekt grondig wie de UBO is en wat de structuur en de herkomst van het vermogen van de onderneming is alvorens zij hiermee in zee gaan. Bovendien beschikt het trustkantoor al sinds 2009 over een compliance officer.

De rechtbank komt op basis van een belangenafweging tot de conclusie dat de bankrelatie moet worden voortgezet. Bij beëindiging kan het trustkantoor haar onderneming niet meer voortzetten nu andere banken hebben aangegeven haar geen bankrekening te zullen geven, terwijl er geen concrete aanwijzingen zijn dat juist dit trustkantoor een integriteitsrisico vormt voor ING. Dit betekent niet dat dit in de toekomst niet anders kan komen te liggen. Er wordt door de rechtbank dan ook geen termijn verbonden aan de voortzetting van de bankrelatie, zoals door het trustkantoor is gevraagd.

Het klopt dat DNB kritisch is op de trustsector, omdat de sector regelmatig in verband wordt gebracht met belastingontduiking en witwassen. ING probeert de dienstverlening aan de trustsector sinds 2017 daarom sterk in te perken¹², maar mocht hier de bestaande bankrelatie niet beëindigen van de rechter. De rechter geeft wel expliciet aan dat dit in de toekomst anders kan komen te liggen, bijvoorbeeld door concrete verdenkingen van witwassen of door maatschappelijke of politieke ontwikkelingen.

---

¹² <https://fd.nl/beurs/1225206/ing-beperkt-dienstverlening-aan-trustkantoren-mqbzcadoMQCs>

Colofon

Redactie:

mr. Dorine Stahlie	Coördinator kennis & expertise
mr. Ruut Regtering	AML specialist
mr. Joris Rozemeijer	AML specialist
drs. Erik Reissenweber	AML specialist
mr. Sophie de Ridder	AML specialist
mr. Michael Schmitz	AML specialist

Anti Money Laundering Centre

Utrechtseweg 297 gebouw C, 3731 GA De Bilt

E: AML.Centre_Postbus@belastingdienst.nl

De AMLC nieuwsbrief voor overheidspartijen verschijnt 6 keer per jaar. Dit geldt ook voor de nieuwsbrief voor private partijen, deze wordt in het Nederlands en in het Engels verstuurd. Daarnaast versturen wij voor internationale partners 4 keer per jaar een nieuwsbrief.

Aanmelden/afmelden: via een e-mail naar bovenstaand e-mailadres.